

Силабус курсу:

ФАРМАЦЕВТИЧНА БОТАНІКА

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	226 «Фармація, промислова фармація»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній, весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	10,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к. фарм.н., доц. Пономаренко Надія Іванівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри фармації, виробництва та технологій

посада

ponomarenko@snu.edu.ua

електронна адреса

Телефон

месенджер

315ЛК, за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у студентів знань і навичок з питань вивчення будови, хімічного складу і функцій рослинних клітин, тканин, органів і рослинних організмів в цілому, засвоєння теоретичної основи щодо внутрішньої та зовнішньої будови рослин, закладення вмінь щодо визначення і опису морфолого-анатомічних ознак окремих органів лікарських рослин.

Результати навчання:

Знати: загальні ознаки рослинних організмів; будову рослинних клітин; класифікацію, види та особливості рослинних тканин; анатомію та морфологію вегетативних і генеративних органів; таксономічні категорії та принципи класифікації рослинного світу; основи геоботаніки.

Вміти: працювати із мікроскопом і розглядати мікропрепарати; виготовляти тимчасові мікропрепарати; розпізнавати на мікропрепаратах різні тканини та групи тканин; робити морфологічний опис різних органів рослин.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з біології з основами генетики, загальної та неорганічної хімії, безпеки життєдіяльності, основ охорони праці, цивільного захисту, інформаційної технології у фармації, іноземної й української мови і інтегрована з цими дисциплінами.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії

ЗК9. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ФК 01. Здатність продемонструвати знання та розуміння основних фактів, концепцій, правил та теорій, пов'язаних з лікарськими засобами та етапами їх обігу.

ФК 02. Здатність використовувати методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації об'єктів фармацевтичної галузі та промислової продукції.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН-03. Коректно використовувати у професійній діяльності термінологію та основні поняття хімії, фармакології, фармакогнозії, хімічних технологій, процесів і обладнання виробництв хімічних речовин та матеріалів на їх основі.

ПРН-09. Аналізувати процеси і явища, які спостерігаються в фармацевтичній технології.

Структура курсу

№	Тема	Години (ЛК/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Вступ до ботаніки.	2/0/0	Мета, завдання та розділи ботаніки. Історія виникнення та розвитку ботаніки	Обговорення. Самостійна робота
2	Анатомія рослин.	6/8/0	Анатомія рослин, її завдання та методи. Морфологія рослин, її задачі та методи.	Обговорення. Самостійна робота
3	Анатомо-морфологічна характеристика вегетативних органів.	6/10/0	Анатомо-морфологічна організація кореня, пагону, листка.	Обговорення. Самостійна робота
4	Анатомо-морфологічна характеристика генеративних органів.	6/8/0	Генеративні органи: їх походження та функції. Квітка: визначення, функції, походження. Основні частини квітки. Симетрія квітки. Стать квітки. Одно- та дводомні рослини. Суцвіття: визначення, будова, класифікація та морфологічна характеристика. Плід: визначення та функції. Частини плоду. класифікація плодів за морфологічними ознаками. Способи розповсюдження плодів та суплідь. Насіння: утворення, будова, класифікація за природою і місцем накопичення поживних речовин. Використання квіток, суцвіть, плодів і насіння у фармацевтичній практиці.	Обговорення. Самостійна робота
5	Систематика рослин як наука: мета, завдання та методи.	6/10/8	Основні поняття систематики. Таксономічні категорії і таксони, класифікація рослин та ботанічна номенклатура. Поняття про нижчі рослини. Представники та використання у фармації. Поняття про вищі спорові рослини. Представники та використання у фармації. Визначення грибів, їх будова та використання у фармації. Голонасінні: загальна характеристика основних класів, різноманіття пред-	Обговорення. Самостійна робота

			ставників (класи Гінкгові, Гнетові та Хвойні). Покритонасінні рослини. Порівняльна характеристика однодольних та дводольних рослин.	
6	Основи ботанічної географії.	6/8/6	Поняття про фітоценози, рослинність і флору Екологічні фактори, їх вплив на рослини. Охорона і раціональне використання рослин. Ресурси лікарських рослин України	Обговорення. Самостійна робота. Тестування

Рекомендована література

Базова

1. Сербін А.Г., Сіра Л.М., Слободянюк Т.О. Фармацевтична ботаніка. підручник / Під редакцією Л.М. Сірої. – Вінниця: Нова книга. – 2007. – 488 с.
2. Красільнікова Л.О., Садовниченко Ю.О. Анатомія рослин. Рослинна клітина, тканини, вегетативні органи: Навч. посіб. – Х.: Колорит. – 2004. – 245с.
3. Ткаченко Н.М. Ботаніка: підручник для фармацевтичних інститутів та фармацевтичних факультетів медичних вузів / Н.М. Ткаченко, А.Г. Сербін. – Харків. – 1996. – 432 с.
4. Сербин А.Г. Медицинская ботаника: учебное пособие /А.Г. Сербин, Л.М. Серая – Х.: НФАУ. – 2000. – 283 с.
5. Губергріц О.Я., Соломченко М.І. Лікарські рослини Донбасу / Під ред. А.Я.Кобзар. – 6-е вид. випр. і доп. – Донецьк: Донбас. – 1992. – 272с.
6. Коровкин О.А. Ботаника: учебник / О.А. Коровкин. – М.: КНОРУС, 2016. – 434 с.

Допоміжна

7. Школьник Ю. Растения. Полная энциклопедия / Ил. А. Воробьева, Ю. Золотаревой, Ю. Школьник. – М.: Эскимо. – 2007. – 256с.
8. Ильина Т.А. Лекарственные растения. Большая иллюстрированная энциклопедия / Т.А. Ильина. – М.: Эскимо. – 2014. – 304 с.
9. Державна фармакопея України / Державне підприємство «Науково-експертний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Харків: РІРЕГ. – 2001-2011.

Методичне забезпечення

1. Ботаніка. Збірник тестів для студентів, що навчаються за спеціальністю 226 – Фармація, промислова фармація / Укл. Колпакова О.А. – Рубіжне.: ІХТ СНУ ім. В. Даля, 2020. – 43 с.
2. Фармацевтична ботаніка. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальності 226 Фармація / Укладач Шапкін В.П., Моспанова О.В., Колпакова О.А. – Рубіжне: ІХТ СНУ ім. В.Даля, 2018. – 20 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	15+15
Тести	20
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.